

BAPTISTES, SIVE
CALVMNIA, TRAGOEDIA,
AVCTORE GEORGIO
Buchanano Scoto.

LONDINI,
Excudebat Thomas Vautrollerius,
Typographus.

M. D. LXXVII.

170-370
AUGUST 1940
1940
Josiah H. Benton Esq.
Mar. 1, 1940
U

GEORGIVS BVCHA-
NANVS, IACOBO SEXTO,
SCOTORVM REGI
S. P. D.

V m omnes mei libelli, postquam tibi erudiendo sum appositus, ad te familiariter accedūt, salutant, confabulāt, & in tuæ cliētelę vmbra conquiescunt, tum hic meus Baptistes, pluribus de causis, tui nominis patrocinium, audentius sibi poscere videtur: quòd meus, quanquam abortiuus, tamen primus est foetus, & ad adolescentes a vulgari fabularum sceni-

A ij

EPISTOLA.

carum cōsuetudine ad imitationem antiquitatis prouocet: & ad pietatis studium, quod tum vbiique fere exagabatur, animos excitare pro virili contendat. Illud autem peculiarius ad te videri potest spectare, quod tyrannorum cruciatus, & cum florere maxime videntur miseras dilucidè exponat. Quod te nunc intelligere non conducibile modo, sed etiam necessarium existimo: ut mature odisse incipias, quod tibi semper est fugiendum. Volo etiam hunc libellum apud posteros testem fore, si quid aliquando prauis consultoribus impulsus, vel regni licentia restam educationem superāte secus committas, non præceptoribus, sed tibi, qui eis rectè monentibus non sis obsecutus, id vitio vertendum esse. Det Dominus meliora, & quod est apud tuum Sallustium, tibi bene facere ex

con-

E P I S T O L A.

consuetudine in naturam vertat. Quod
equidem cum multis & spero, & opto,
Vale. Sterlino ad Calend. Nouem-
bres. 1576.

PERSONÆ.

Prologus.
Malchus Pharisæus.
Gamaliel Pharisæus.
Ioannes Baptista.
Chorus Iudæorum.
Herodes Rex.
Herodias Regina.
Reginæ filia.
Nuntius.

PROLOGVS.

Veteres poetae, fabulantur protea
Quendam fuisse, in omnes qui se verteret
Formas, nec ullis contineri vinculis
Posset, liquentes nunc in aquas dum fluit,
Nunc flamma stridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret ursus, anguis sibilat,
In cuncta rerum transiens miracula.
At ego profecto, fabulam istam comperi
Longè Sibylle veriorem oraculis.
Nam quotquot homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui sumant nouos,
Seseq; vertant in figur as quaslibet.
Subiecta quorum maxime calumnijs
Fortuna semper Scenici est spectaculi.
Nam si vetustam fabulam quis proferat
Turbant molesti, tussiunt, & nauseant.
At si nouam quis attulit tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant, amant.
Illiberali respiciunt fastidio
Noua, & priusquam noscere queant exigunt.
Recteq; dicta interpretationibus
Vitiant malignis: omnia in peius trahunt
Ipsig; somno dediti, ac ignavia,
Vacui laboris, inuident laboribus

*Aliorum, & omnem collocant operam suam
Ut deprehendant quod queant reprehendere.*

*Si quis sit error ante uortunt Lyncea
Visu, notaq; perlinunt censoria.*

*Bene dicta surdis auribus preteruolant
Horum seuera supercilie nihil moror,
Tristemq; vultus tetrici arrogantiam.*

*At si quis adsit a estimator candidus,
Qui puriores promouenti litteras
Studeat benignus, & fauore sableuet,
Et (quando ab omni parte syncerum nihil
Humana gignit mens) leuibus erroribus
Ignoscat, illi fabulam afferimus nouam
Aut potius historiam vetustam interpolem:
Baptista quondam ut regia libidine,
Et inuidorum subdolis calumnijs
Oppressus, indignam innocens subiit necem.*

*Porro vocare fabulam veterem aut nouam
Per me licebit cuiq; pro arbitrio suo,
Nam si vetusta est ante multa secula
Res gesta, veteres inter haec censemur.
Sin quod recenti memoria viget nouum
Existimemus, haec erit prorsus noua:
Nam donec hominum genus erit, semper nouae
Fraudes, nouaeq; suppetent calumniae:
Liuerq; semper improbus premet probos,
Vis iuravincet, fucus innocentiam.*

Malchus & Gamaliel
Rabini.

Miser Senectus, & supremi spiritus
Propinqua meta, fatigj infelia
In hōsne vitæ longioris terminum
Tribuisti usus seruiente ut patria
Polluta templa cernerem nefarie,
Profana sacra mista. Vidi imperiū
Arcana fani fracta, sacrum postibus
Aurum reuulsum: quicquid aut Gabiniū.
Cupido rapere potuit, aut Antony
Haurire luxus, perit: ac ludibrio
Etiam Cleopatrae fuius (infandum) gulæ.
Ac ne deesset parte ab ulla indignitas
Rex Antipatri semi arabis pronepos
Crudele sceptrum seuus Herodes gerit.
Iudea Idumæ seruit, Arabarchæ Sion,
Solyma profano, populus impio Dei.
Tot sortis inter saeuentis vulnera,
In seruitute quamlibet grauitamen
Scintilla quedam dignitatis pristinae
Adhuc supererat: Disciplinae & patriæ
Vel qualecunq; specimen, ipsis hostibus
Etiam verendum: cæperat victor ferox,
Et purpurata non minima pars curiae
Honore leges prosequi Iudaicas.
Hac recreati spe caput vix tollere

IO GEOR. BVCHANANI

*Fessi miserijs cæperamus: quum nefas
Ortum repente est, unde nullius mali
Metus imminebat. Ecce Baptistes nouis
Non è profanis editus parentibus,
Int'que cultus educatus exteris,
Sed gente noster, genere Leuites, Deo
Primis dicatus usque ab incunabulis,
Pontificis ipse natus, ipse pontifex
Breui futurus, ni cupit æ gloria
Fructus acerbos rapere mallet, quam suo
Maturam honoris legere messem in tempore.
Is ergo ruris deuī solos colens
Solus recessus, sanctitatis tetricæ,
Vulgas fefellit imperitum imagine.
Hirto capillo, terga opertus pellibus,
Victu ferino, & id genus præstigij
In se ora vertit omnium. Plebs credere
Vatem repente redditum mundo nouum.
Et iam sequacis ille vulgi exercitum
Traduxit ad se: iam relictis urbibus
Hunc populus unum suspicit: proceres colunt:
Reges verentur. Ille, stolidæ insanus
Plebis superbus, alter ut Moses, noua
Dat iura: Lymphis expiare crimina,
Adulterare ritibus leges nouis
Audet vetustas: ut furore facilius
Vulgi fruatur, omnibus probris patres*

Lacerat

*Lacerat, secundis plebis usus auribus.
 Quod si furentis insolenti audacia
 Latronis huius, nemo se conatibus
 Opponat, illa celebris orbi sanctitas
 Breui peribit, imo perit, imo periret.*

Gamaliel.

*Professionem nil temere nostram decet
 Statuere: mites lenitas decet patres:
 Inuenum temeritati dari venia potest.
 At nulla nostram poterit excusatio
 Velare culpam. Paululum da irae locum
 Residat impetus, & dolor deferueat.*

Malchus.

*Et tu Gamaliel, hic sacrilegus quae facit,
 Tua, ut videtur, approbas sententia.*

Gamaliel.

*O Malche, Malche, nec probo, aut damno, prius
 Quam quale quodq; sit sciam: quod uatem ad hunc
 Spectat, vir adeo (quantum ego audio) malus
 Non est, nec odio sic premendus publico.*

Malchus.

*O sidera, o cælum, o solum. Huic etiam viro
 Non deest patronus, esse qui malum neget.*

Gamaliel.

*Qui vitia carpit, qui docet mores bonos,
 Prætq; primus quam indicat alijs viam,
 Hunc esse mihi persuadet as malum virum?*

Malchus.

*Qui iura spernit, qui docet sectas nouas,
Novosque ritus, qui petit conuicij
Populi magistros, Pontificibus detrahit,
Hunc esse mihi persuadet as bonum virum?*

Gamaliel.

*Si in nos seueri & tetrici aequè iudices
Essemus, alijs quam sumus saepe asperi
Minus paterent publicis conuicij
Flagitia nostra. Blandiamur quamlibet
Nobis, beati prædicemur, cælites
Vulgo putemur, integri, casti, pij,
At nemo nostrum maximis vitijs vacat.*

Malchus.

*Vt hæc Gamaliel vera sint, num cuilibet
E plebe fas est præsuli male dicere?
Plebs audiatur: Plebs pareat: sit sobria.
Iniecta fræna non recuset: qui præfest,
Plebs si quid erret, eam reducat in viam.
Lex ipse sibi sit, si quid autem errauerit
Est qui scelustum cernat, & plectat Deus.*

Gamaliel.

Et tibi videtur æqua lex hæc? Mal. Maxime.

Gamaliel.

*Quinam? Mal. Quia propria est plebis ignoratia,
Error, temeritas, imperitia, cæcitas.*

Gamaliel.

*E plebe media sāpē deprehenderis
Qui principum non cesserit prudentiæ.*

Malchus.

*Quin ergo cathedra cedimus opilionibus.
Gamaliel.*

Opilio Moses, Opilio David fuit.

Malchus.

*Eos erudituit cuncta spiritus Dei.
Gamaliel.*

Hunc poterit idem qui erudit̄ illos Deus.

Malchus.

Nobis relictis erudit̄ illum Deus?

Gamaliel.

*Non sceptr̄ a spectat, non parentum stemmata,
Decūsue formae, aut regias opes Deus.
Polluta nullo corda sed contagio
Crudelitatis, frandis & libidinis
Hoc ille tempio spiritus capitur sacer.*

Malchus.

*E quidem Gamaliel, fatear ut verum, mihi
Videre pridem sacrilegam hanc sectam tua,
Sententia probare. Non possum amplius
Calare tacitus, cum tuis maioribus
Indigna facias: qui tueri debeas
Auctoritatem maximè unus omnium
Nostram repugnas maximè: idq; in gratiam
Iuuenis furentis: per Deum rogo edoce*

*Qua spe ista tentas: aut quid hinc captas lucri?
Forte ille honores, aut opes dabit tibi:
Qui dignitatem funditus nostri ordinis
Euertit omnem, nosque ad inopiam vocat.*

Gamaliel.

*O Malche vero procul aberras a scopo,
Nostram tueri dignitatem si putas
Nos posse fastu, viribus, superbia.
Non haec parentes ratio nostros extulit.*

Malchus.

*Vetusta veteres, nostra nos magis decent.
Si que viuat quisque more seculi.*

Gamaliel.

Quin potius omnes bona bonos semper decent.

Malchus.

Si quid paterni spiritus nobis foret.

Gamaliel.

Et nos paternis viueremus moribus.

Malchus.

Pænas luisset morte nebulo hic, non minis.

Gamaliel.

Aliena nostro ab ordine est crudelitas.

Malchus.

Quicquid Deo præstatur, id sanctu & pium est.

Gamaliel.

Morti immerentes impia est pietas dare.

Mal-

Malchus.

Hunc immercensem cuncta qui cuerit vocass?
Gamaliel.

Si peccat ille quin palam redarguis?
Quin lumen ingenij exeris illuc tui?
Rudem peritus, doctus indoctum, senex
Aggredere iuuenem. Fors reduces in viam:
Et tibi apud omnes comparabis gloriam.

Malchus.

Curanda non est ista plaga molliter,
Sed fune, ferro, & igne: vel si quid scias
Quod fune, ferro & igne sit crudelius.

Gamaliel.

Sit ille qualem dicis, aut peior etiam
Si vis, dare unum te tamen decet tibi
Ut ante moneas hominem amice & leniter:
Ne malle quisquam precipitare te putet
Dubium salutis, dexteram quam tendere
Iam pessum eunti: plurimum interest tua
Ad famam, ut omnes inuidi etiam intelligant
Seruare te omnes velle, perdere neminem,
Nisi obstinata mente qui præceps ruat.
Unum oro saltem, te priusquam longius
Abducat ira, cogita quid assequi
Hac obstinata pertinacia queas.

Malchus.

Nempe illud, hostem ut opprimam, soler bonos,

Dubiosq; firmem, & impudentes terream,
Legesq; patrias hoc cruore sanciam.

Gamaliel.

Quin potius illud assequere, ut omnibus
Grassatus esse viribus tyrannidis
Credare, sanctum donet opprimeres virum,
Ratione quem non potueris conuincere.

Malchus.

Sit sanctus ille, sit grauis quantum libet,
Divinus illum spiritus non dirigit
Quando instituta prisca patrum negligit.
Et quando apud vos nil reperio praesidij
Contra ruinam regium auxilium petam.

Chorus.

Recte Gamaliel admonet me iudice.
Et tu momenti obtempera. Sed consilij
Recti hostis ira mentis aciem obnubilat:
Auremq; monitis obstruit salubribus.

Gamaliel.

Ille abiit ira incensus, & fastutimens.
Ego quod licebat sedulo pro viribus
Monui furentem, spiritus nixus feros
Lenire verbis mollibus. Fidum dedi
Consilium: at ille tantum abest ut gratiam
Ingratus habeat, etiam ut oderit bene
De se merentem. Vulgo ita modo viuitur,
Nostrisq; cætus vitium id est vel maximum,

Qui

Qui sanctitatis plebem imagine fallimus:
Præcepta tuta liceat ut spernere Dei.
Contra instituta nostra si quid audeas,
Conamur auro euertere aduersarios:
Tollere veneno: subditisq; testibus
Opprimere: falsis regias rumoribus
Implemus aures: quicquid animum offenderit,
Rumore falso ulciscimur: & incendimus
Animum furore turbidum: & calumnias
Armamus ire saeuentis impetum.
Nullius ille nunc memor modestiae
Graditur ad aulam: comminiscetur nouas
Sectas oriri, sacra patrum deserit,
Auctoritatem regiam ludibrio
Patere: deum quicquid illi commodum est,
Honestas sceleri nomina obtendens suo.
His si moveri senserit regem parum,
Inueniet aliud saeuius telum: in caput
Iurata regis clamitabit agmina
Secreta fieri colloquia: nefarium
Facinus parari: consilia clam concoqui:
Cætus coire nocte: priuatas opes
Per factiones impias augescere.
Hæc ille finget, aut atrociora, ut est
Animi impotentis, barbaræq; iugiter
Crudelitatis auctor. Hæc in regias
Stillabit aures toxica ingenij sui

Hoc adeo cunctis penè semper regibus
 Commune vitium, facile delatoribus
 Præbere sese: quo quid est crudelius
 Fictum, facilius creditur: vanos metus
 Fingunt sibi ipsi: mobilis famæ, leuem
 Sequuntur auram: qui fideliter monet
 Timidus habetur, languidus, torpens, habet.
 Virtutis olim vertimus iam nomina.
 Virtute nulla splendidi, sed splendidis
 Titulis superbi, fallimus vulgus rude.
 Quod ad prophetam spectat hunc, modestius
 Se noster utinam gereret ordo, & cautius.
 Si missus huc est ille, consilio Dei,
 Humana poterit nulla vis ob sistere.
 Sin fraude tectum comminiscitur nefas,
 Sese ipse gladio subito confodiet suo.
 Interpretetur quisque pro ingenio ut lubet,
 Si quis sequatur hic meam sententiam,
 Cruore puras seruet innocuo manus:
 Nec temere sancti prodigus sit sanguinis.
 Ne quæ statuimus in alios crudeliter
 Exempla, recidant postea in nostrum caput.
 Immanitatis non sat Herodes habet,
 Ni facibus iræ subditis, accreuerit
 Animi furentis impotens crudelitas?

Chorus.

Quanta mortales latebris opacis

Nox

*Nox tegit mentes? quibus in tenebris
Degimus lapsu celeri, fugacis
Tempora vite?
Occulit falsus pudor, impudentem,
Impium cœlat, pietatis umbra,
Turbidi, vultu simulant quietas:
Vera dolosus.*

*Qui fuit tristi grauitate vultus,
Vnicum vite specimen modestæ,
Æstuat præcps furij, & atrox
Feruet in iras.
Qualis ethnæis vapor è caminis,
Saxa conuoluit celeri rotatu,
Qualis arentem coquit in fauillam,
Flamma veſeum:*

*Talis hunc, cæcus furor ultiōnis,
Cogit in vatem ruere innocentem,
Ut truci, nudam male veritatem,
Crimine vexet.*

*Tu mali tanti, genitrix Cupido,
Gloriae, vano tumefacta fastu:
Lausq; fucati specie superne
Spendida honesti.*

*Mentis ut regnum semel occupasti,
Fascinas blandis animos venenis:
Et relegata ratione, turbas
Pectoris aulam.*

Te fugit verum, pietas, pudor,
Te fides, & quæ melioris ævi
Hospes, infames vitijs reliquit
Ultima terras.

Si quis (ò) frontis nebulis remotis
Artifex, nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus reuelans
Abditæ cæcum penetrale mentis,
Cerneret miris variata formis
Monstra, non magno stabulare in antro.
Plura quam terris ferat in remotis
Nilus & Ganges, Libye, & sanis
Fæta portentis, latebrisq; nigris
Caucasus horrens.

Non ibi tigris rabies cruentæ
Deesset, aut fulua feritas leæna,
Non sitim nulla saturata strage
Dira sævorum ingluies luporum:
Nec venenata basiliscus aura
Pestifer, longumq; ferens soporem
Aspis, & caudæ metuendus unæ
Scorpius telo, lachrymisq; fictis
Personans seram crocodilus algam,
Nec doli vulpis, Phariae, fallax
Ludus hyenæ.
Ficta crudeles pietas tyrannos,
Impios mores stola fimbriata

Celat,

Celat, in panno tenui, recondit
 Nuda se virtus, tuguri sub umbra
 Rustici, nec se titulis superbis
 Vendit: insanosq; fori tumultus
 Ridet, & plausus popularis aura.
 Nec cliens magni foribus patroni
 Assidet. Vita tacitos beatæ
 Rure secreto sibi nota tantum
 Exigit annos.

Regina, Herodes.

Tu lentus usq; auctoritatem regiam
 Labare nondum sentis. in tuum caput
 Nondum parari cæcus insidias vides.
 Nam concitator iste vulgi, si alterum
 Superbit annum, vincla, carcerem, cruces
 Frustra mineris. iam suas circumspicit
 Vires superbis. prosequentum iam grege,
 Obscurat aulæ regiae satellites.

Herodes.

At turba inermi quod times periculum?

Regina.

Secreta si conuenticula fieri sinas.
 A genere nullo non timendum existimes.

Herodes.

At hic, ruentem sponte populum ad se, docet.

Regina.

Magis timenda est fusa late factio.

Herodes.

Crimen refellit istud, hominis sanctitas.

Regina.

Hoc tecta velo, saepe flagitia, latent.

Herodes.

A purpuratis, vis timenda est satrapis.

Regina.

Et a seueris frans timenda hypocritis.

Herodes.

Inops, inermis, vnda cui sedat fitim,

Dat sylua victum, terra, gramineum torum

Quem cogitare poterit, is, sceptris dolum?

Regina.

Vides amiculum: & cibum & potum vides.
At quod reclusum pectore gerit, non vides.

Herodes.

Conditio regum misera, si miseros timet.

Regina.

Si nil timendo preda fit, miserrima.

Herodes.

Quid ergo tutum iam supererit regibus?

Regina.

Omnia, quieti si quod obstat, auferant.

Herodes.

Nempe hoc tyrannus interest regi bono,

Hic seruat hostes, hostis ille cinium est.

Regina.

Vtrumq;

*Vtrumq; durum est, & perire & perdere.
Sed si eligendum est, prestat hostem perdere.*

Herodes.

Cum non necesse est alterum, utrumq; miserū est.

Regina.

*Tanto in tumultu nil agendum est aspere,
Quum concitatur mobilis vulgi furor:
Leges, religio, auctoritasq; principis
Contempta, plebi est infima ludibrio?
Caue, lenitatis falsa species auocet
Tibi mentem ab aequo: que videtur lenitas,
Propius tuenti, summa erit crudelitas.
Dum parcis uni factioso & perdito,
Is perditum omnes, in caput quos hic tuum
Armare sat agit: finge fieri, quod fore
Tandem necesse est, concitari mobile
Ad arma vulgus, cuncta passim lugubri
Ardere bello, vasta linqui prædia,
Urbes cremari, virgines per vim rapi,
Manusq; dubia conserti victoria.
Quum fræna legum ruperit licentia,
Damnabis istam sero tum clementiam.
Atque ecce coram pestis & malo caput.
Hic censor ille est. Hunc roga, plura audies
Ni fallor ab eo, fama quam vulgauerit.
Nec miror esse, sceptra qui spernant tua:
Quando ipse, prauos lenitate provocas.*

Herodes.

Quum multa possis, facere viribus modum,
Regum bonorum est. Reg. Itane, iam sceptris modum
Hic faciet? huius, regnum habendum arbitrio est.
Si regis esset animus in te. Her. quin abis.

Mihi hæc relinque. Reg. quin abeo, ne denuo
In os ut ante contumelias feram.

Regina, multa quando cedit insimis,
Quæ spes fovebit æquitatis cæteros?

Herodes.

Iamne abiit? abiit. Hoc agamus interim.

Non est quod id te moueat, aut nouum putes
Si læsa mulier nobilis, diues, potens,

Regina denique grauius equo irascitur.

Vel ipse testis esse poteris optimus,

Quantum saluti fauerim semper tuæ.

Namq; uniuersæ plebis odium te petit,

Et ad luendas flagitat pœnas reum.

Dolentq; proceres, & sacerdotes fremunt.

Atque adeo quid sit, quod querelam publicam

Incendat, edam breuiter. Omnes ordines

Laceras maledicis concionibus palam:

Vulgusque, veterum decipis legum rude,

Lethale spargens dogmatis virus noui:

Et turbulentis vocibus, regni statum

Tranquillitat emque labefactas publicam:

Parere prohibes milites duci suo:

Parere

Parere populum Cæsari, vulgo noua
Dum regna spondes: liberos ingo extero
Fore polliceris, speq; vana concitas:
Gentem rebellem nec sinis quiescere.
Et calamitatum ceu tulissimus parum,
Romana demens armarursus prouocas.
Nec dubito quid sis ausus absens, quum palam
Mihi impudicas exprobraris nuptias:
Et odia populi nixus in me accendere,
Fratremq; mecum prælio committere
Tentaris, in te quod erat. Ac velut parum,
Scelerum patrasses, ausus omnia in omnium
Pariter salutem, bella iam cælo paras:
Et sacra, quibus hoc hactenus regnum stetit,
Abolere tentas. Hæc populus omnis fremit.
Lentumq; legum me queruntur vindicem
Patriarum. at in te durius nihil tamen
A me profectum est: & modo, quicquid fauor
Iudicis amici & benevoli poterit dare,
Tribuetur a me liberaliter tibi:
Neq; enim tyrannum genuit audum sanguinis
Vestri, pater me Assyrius, aut Aegyptius.
Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
Vobisq; terra est. infima quoties perit
De plebe quisquam, corporis membrum mei
Toties renelli existimo: meus oruor
Mitti uidetur. facilem & aquum iudicem

26 GEOR. BVCHANANI

Herodem habebis. Si refellere cetera
Obiecta poteris, quicquid in me dixeris
Olim, meosq; gratiam facio tibi.
Tu, teste populo, intelliges iniuriam
Negligere propriam, persequi me publicam.
Vtinam ipse reliqua diluas sic crimina,
Seueritatis, ut mihi nullam tua
Occasionem linquat innocentia.

Chorus.

Hac perge charus esse. Viues posteris
Clarus. Nec auro, nec ceteris militum;
Tam credere regna tuta, quam que caritas,
Et aequitate parta defendit fides.

Ioannes.

Tenenda populi frena cui credit Deus,
Audire oportet multa: cuncta credere,
Neceſſe non est. queſtus, inuidia, fauor,
Timor, dolorq; ſaþe vera ſupprimunt.
E plebe ſi quis aut patrum, inclementius
Me credit in ſe prolocutum quippiam,
Vitam neceſſe eſt arguat prius ſuam,
Orationem quam meam culpet. mea
Hac ratio ſemper fuit, uti reprobenderem
Delicta publica publicè. occulte nihil
Facio, doceō ve. Non latebras aucupor
Cæcas, nec homines, ſed vitia redarguo.
Cum me rogarent milites, quonam modo

Scribere

Seruire possem pariter & regi, & Deo,
Pulsare vetni, rapere, vim facere, dolo
Circumuenire impudicos, componere
Cupidinem iussi, ad modum stipendij.

Nec spem nouarum prædico rerum, nisi.
Quam vos, prophetis ex vetustis, creditis
Mecum. Nec unus interim e tot millibus
Auctore me, qui principem contempserit,
Profertur. Ista, sine fama retulit,
Seu finxit ira cœca, dum præceps furit
Studio nocendi, nuda facile veritas
Per se refellet. Sacra quam pie colam,
Et instituta vetera, nullum certius
Indicium opinor, quam meorum criminum
Præclarus index, quod palam non prodeat:
Clam murmuret, ubi facile sit fictis locus.
Quod te negauis, posse fratris coniugem
Habere iure, id ipse tecum cogita
Vtrum placere tibi sit aequius, an Deo.
Atq; utinam, is animus omnibus itidem foret,
Quicunq; regum sese amicitiae dicant,
Ut vera malint proloqui ac salubria,
Quam blanda damno mox futura: quot malis
Præclusus aditus esset, & molestys!
Ego si quid olim liberius, ac verius
Dixi, tu, ut aequum est aequitatis vindicem,
Æqui bonig; bonus & aequus consule.

28 GEOR. BVCHANANI

*Tueq; fines hos statue potentie,
Mensura legum quos tibi præscripscerit.
Quod ius in alios hic habes, in te Deus
Aliosq; reges omnium rex obtinet,
Proinde quicquid de capite statues meo,
Statuere id ipsum crede de tuo Deum.*

Herodes.

*Quum in astra venies, loquere tum cælestia.
Terrena iura patere, dum terram coles.*

Ioannes.

*Terrena vereor regna, pareo regibus,
Æterna patriam regna puto, regem colo.*

Herodes.

*Res ipsa clamat, regibus quam pareas:
Parere regem qui tuis vis legibus.*

Ioannes.

*Si ferre leges mihi liceat, edicerem
Parere populos regibus, reges Deo.*

Herodes.

*Sat litigatum est. rursus hunc abducite.
Perplexa res est. Donec cuncta certius
Comperta pateant, stat nihil decernere.*

Chorus.

*Qui de tyranni oratione se autumat
Perspicere mentis posse sensus abditos,
Naturbido se eredere speculo sciat.
Vtinam secundet cuncta cælestis parens.*

Sed

Sed ominari metuit animus, qua timet.

Herodes.

Fortuna regum quam misera sit, & anxie
 Nec fando poterit explicare oratio,
 Nec cogitando mentis acies assequi.
 Nos esse vulgus liberos solos putat,
 Solos beatos, quos egestas obsidet,
 Formido cruciat, misera servitus premis.
Quodcunq; populus diligit, cupit, timet,
 Audet fateri libere. procul metu
 Fruitur modestis opibus. at nobis foris
 Persona honesta est induenda, cogimur
 Vultu benigno humaniter promittere:
 Palam profari iusta: ficto pectore
 Differre bilem: suppressere odia in suum
 Tempus: minari maxime, cum maxima
 Causa timoris anxium pectus premunt:
 Spernit modestum principem plebs: asperum
 Odere. Vulgo seruendum est mobili,
 Et imperandum. nil meo arbitrio gero.
 Hunc si prophetam perdo, populum offendero.
 Si seruo, regno consulo parum meo.
 Quid ergo agendum est? id ne dubium est? imperi
 Habenda ratio est. ipse mihi sum proximus.
 Si ob sceptra populo seruendum est, stultius
 Quid esse poterit, regna quam pessum dare,
 Placere vulgo dum studes? plebs gaudia,

Irasq; temere sumit, & temere abycit.
 Nunc stat, cruore auctoritatem regiam
 Stabilire: vulgus facile post placabitur.
 Si serpere malum latius præsens simo,
 Remedia vincet, ausus est videlicet,
 Mihi impudicas exprobrare nuptias,
 In os: id illi impune si permisero,
 Non stabit illic hominis impudentia.
 Iam sceptra, leges ad suas flecti volet:
 Iam vincla captis induet. Iam non regi,
 Sed regere cupiet, iura regibus dabit,
 Confundet imis summa. gliscendi malo
 Statim medendum est. antequam crescat, recens
 Flamma opprimenda est. contumelias nouas,
 Veterem, ferendo, prouocas iniuriam.
 Populo secundo, si expetere pœnas quicam,
 Populi fauentis gratiam, non negligam.
 Si nequeo, regno cuncta stat postponere.
Quid Malchus iste garriat de legibus,
Quas curiosas questiones, litibus
 Inexplicatis iactet, id nihil mea
 Referre credo, modo populus unam hanc sciat
 Legem tenendam, preter ut leges, mihi.
 Licere quiduis, esse legitimum putet.

Chorus.

O spatiosi conditor orbis!
 Cuius trepidant omnia mutum,

Cælum

Cælum nitidis ignibus aptum,
Tellus vario florida cultu,
Tumidum refluxis aestibus equor,
Nonne ad nostras pertulit aures
Fama, prioris conscientia secli,
Aenii splendida facta prioris:
Cum tu, valida robore dextra,
Auro atque opibus, regna superba
Ipsa extinxi, a stirpe renellens,
Ilorum ut nos agro insereres:
Agro haudense aut inculis nostris,
Aut consilio, vig, parato.
Sed nos cæli fauor omnipotens,
Per fera tutos agmina duxit:
Non tu rex ille Isacidarum?
Non tu gentis Deus Hebraæ?
Cuius ductu, perfida castra
Procul canimus, hoste perempto:
Non confisi robore nostro
Sed duce & auspice te, præclaras
Saepet retulimus patriæ palmas.
Nunquid penitus deseris, olim,
Genitor, populum tibi dilectum?
Nunquid fabula linquimur hosti.
Spreta est pietas: religio iacet,
Fraus, purpurea regnat in aula.
Populus, tanquam victima, sanctus

Dat pia saeue colla securi:
 Vates pereunt ense, tyranni
 Nostris gaudent luctibus hostes,
 Et pietatis sub pretextis,
 Meriti pœnas, regna gubernant:
 Meritos regnum pœna coercet.
 Exurge, tuo populo fer opem:
 Exurge parens optime, & hosti
 Date talem cernere, qualem
 Te viderunt aequore patres
 Rubro, Pharios mergere currus.
Qualem vatis fatidici olim
 Te puer oculis vidit apertis,
 Dantem igniferis fræna quadrigis,
 Totis flammæ spargere campis.
 Te caligine pulsa erroris
 Humanæ qui lumina mentis
 Obruta cœca nube recondit,
 Et quæ primo sole tepescit
 Tellus, & quæ mergere ponto
 Cernit rutilæ lumina flammae,
 Vnum agnoscat cuncta potentem.

Malchus.

Sic se profecto res habent mortalium,
 Ut optionem si tibi obtulerit Deus,
 Incertus erres quid recuses, quid velis:
 Opes, honores, rem tibi & tuiscupis,

Quæ

Que perdiderunt sape voti compotes,
 Hosti imprecaris vincla, carcerem, fugam,
Que sape pariunt maximam illi gloriam,
 Tibiq; damnum, quod adeo verum meo
 Didici periclo, exempla ne longe petam.

Nam cum remotis montium degens iugis
 Baptista vulgus fascinaret hic nouus,
 Plebisq; secum credula traheret gregem
 Ego Pharisee dignitatis vindicem
 Me præstiti unum ceteris cunctantibus,
 Nec experiri cuncta desy prius
 Quam dura fontes vincla presserunt manus,
 Hostemq; carcer publicus compescuit.
 Aulamq; totam criminum impleni. At nihil
 Ut video prosunt vincla, carcer, crimina.
 Sic plebis animos occupauit impie
 Vis dira pestis, omniumque pectora
 Letale virus perbibere, ut illius
 Clades honorent, ingemant periculis.
Quacunq; pergo, me execrantur, indicant
 Me digito, iniquo me intuentur lumine,
 Illi fanetur sacrilego, qui sustulit
 Rerum uniuersa & ordinum discrimina,
 Et excubatur ante clausum carcerem.
 Nihil miserior esse nobis arbitror,
 Qui nos omisis rebus alijs commodo
 Populi dicamus, quisquis illi mancipat

Se, collocatam gratiam sciat male:
 Ut qui maligno semper ingenio solet
 Fauere prauis, optimates spernere.
 Quo conferam me? quid querar primum? quibus
 Potissimum irascar? cui opem primum feram?
 Pseudoprophetam populus impius colit:
 Muffant rabini: conniuet rex, negligunt
 Proceres. ruentes solus his humeris ego
 His fulcio humeris patrios ritus, manum
 Nullo admonente: publicam solus vicem
 Doleo. quid igitur? deseram munus? sacra
 Legesq; prodam, dignitatemq; ordinis?
 Meque esse patiar hostibus ludibrio?
 Patiar, profecto. Nam quid alind iam queam?
 Feramne solus, ferre quod cuneti abnuunt!
 Et me ruinæ publicæ obyciam? Deus
 Sua tueatur, quando iam sic vivitur,
 Ut quisque caueat sibi, ego mihi sum proximus.
 Si male gero rem publicam, in meum caput
 Ruina verget. qui fauent nunc maxime
 Stanti, inacentem calcibus primi petent,
 Si bene geram rem, gratiam male collocem,
 Nihil parabo, præter inuidiam mihi.
 Nunc Gamalielis serò consilium placet,
 Nisi forte serò nemo resipiscere potest,
 Malo ego requirant hic meam constantiam,
 Quam re peracta temeritatem puniant.

Quod

Quodcunq; visum est sentiant: molestijs
 Ego me explicabo, & gratiam resarciam
 Hoc cum propheta. nec animi simplex homo
 Remuet opinor. Duriorem si mibi
 Se ostendet, omnes admoneo machinas,
 Ne populus illum credat artibus meis
 Perisse. populum si reconciliavero;
 Non unde quaq; cesserit res pessima.
 Atque ipse opinor, ipse nimis est. vide
 Qui cætus illum sacrilegum sequitur comes.
 In urbe media nos inanes interim
 Inter cathedras desidemus. at libet
 Audire primum quid magister hic ferat.

Ioannes.

O magne rerum rector, auctor, arbiter!
 Te quicquid aer continet laxo simu,
 Quaecunq; tellus educat, quicquid suis
 Fretum sub undis nutrit, agnoscit Denum,
 Sentit parentem, legibus semel datis
 Obscuritur ultro, tramite immutabili,
 Insum tu, ver pingit arua floribus,
 Fruges dat astas, fundit autumnus merum,
 Hyems pruiniis vestit albicantibus
 Montes, in equor curva volvunt flumina
 Moles aquarum, mare reciprocat vices,
 Noctem diana, Phœbus incendit diem,
 Et inquieta lustrat orbem lampade.

C 7

Nil denique usquam est sine carlo, seu solo
Quod non libenter pareat regi suo,
 Amet parentem, & officijs quibus potest
 In conditorem studia declaret sua.

At solus homo, quem cæteris longe magis
 Gaudere decuit, & obsequi iussis Dei,
 Contemptor unus inter omnes maxime est:
 Precepta spernit, fræna legum reuicit:
 In omne præceps facinus it: libidine
 Metitur æquum: ponderat ius viribus.

Malchus.

Principia recte sese habent tibi hactenus.

Ioannes.

Nec tam per orbem deuias miror vago
 Errore gentes, quam populum qui se Dei
 Hereditatem inctat, & convicys
 Incessit alios, impiosq; clamitat:
Quum nulla, qua sol cumq; terras aspicit
 Gens orbe toto vinat effrenatius.

Malchus.

Sane locutus cuncta vere est hactenus.

Ioannes.

Nec ista vulgi culpa tantum est mobilis,
 Lenita longe ueste fulgens candida,
 Legisq; scriba turgidus scientia,
 Et vos verendi etate matura senes,
 Obliquus error deuio flexu abstrahit,

Vidue,

*Vidua, orphanig, causa vestra ad pulpita
Succumbit, opprimitq, diues pauperem.
Iniqua iuxta & aqua sunt venalia.*

Malchus.

Disrumpor ira. tacitus haec ut audiām?

Ioannes.

*At vos rabini sanctitate ceteros
Prestare qui simulatis & scientia,
Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
Princepsq, sacri pontifex collegij
Decimatis omne terra quod profert holus.
Non vos anethum, menta, ruta, & allium,
Vrtica non vos aut viride fænum fugit,
At si legendum, si docendum scilicet
Responsa vatum, & sanctioris orbita
Monstranda vita, vestra demum auctoritas
Est muta, muti non latratis hic canes,
Circumfrentes vestra non omilia
Lupos abigitis. quid lupos dixi? lupi
Vos estis ipsi. vos gregem deglubitis.
Vos lana vestit: lac fitim sedat: famem
Caro: gregem non pascitis: vos pascitis.*

Malchus.

*Face sat hinc in maximam malam crucem
Concordia. egone patiar amplius meo
Sic insolenter contumeliari ordinis
Fieri? Deus mes si ex olymbo mitteret,*

C iij

*Hac lege, ut hec sint audienda, deseram
Mandata potius ista, quam dici audiam.*

Malchus.

*Durare nequeo ulterius. Heus tu vir bone,
Turbae magister unice, hac nempe est tua
Doctrina? populum incallidum sic instruis?*

Ioannes.

Si probus es, ad te haud attinent que dicimus.

Malchus.

Ad te, sacerdotem attinet traducere?

Ioannes.

Bene puto dici, cum malis dictum est male.

Malchus.

Parere iuueniem conuenit maioribus.

Ioannes.

Parere cunctos conuenit magis Deo.

Malchus.

Te iussit igitur ista proloqui Deus?

Ioannes.

Iubet profari vera cunctos veritas.

Malchus.

Tacuisse vera saepe multis profuit.

Ioannes.

Cum scelere iuncta nil moramus commoda.

Malchus.

Scelus videtur in scelus dicas tibi.

Ioannes.

Ioannes.

*Scelus videsur, tot perire militia
Spectare, possim cum reducere in viam.*

Malchus.

Reducere? gregis nonne pastores sumus?

Ioannes.

Sires quidem eadem est pascere & deglubens.

Malchus.

Rerum tuarum satage, nostra defere.

Ioannes.

Vicina cum res agitur, agitur & mea.

Malchus.

Quis tandem es oro auctoritate hac praditum?

Tunc ille Christus patribus promissus es?

Ioannes.

Non sum. Malc. Propheta es ille? Io. Non sum.

Malchus.

Es Helias?

Ioannes.

Nec Helias sum. Malc. Si nihil es horum, neg.

Spes nostra Christus, nec propheta, nec Helias,

Quinam auctor audes esse baptismi nomi?

Quem te esse tandem perferemus? indica.

Ioannes.

Vox sum in remotis montium clamans ingi,

Viam parate, facite rectas semitas

Veniente domino: cuius adventu cano

*In plana valles explicabunt se, solo
Saxosa montes culmina equabunt. ego
In nomen eius abluo populos aquis,
Cui detrahendis seruus etiam socculis
Indignus essem. nemo quem agnoscit, licet
Versetur inter vos, & usque obambulet.*

Malchus.

*Quos iste laqueos necit, atque ambagibus
Eludit? istam quam tibi sic vendicas
Auctoritatem quo probas miraculo?*

Ioannes.

*Possim ego vici sim te rogare etiam, tuam
Auctoritatem quo probes miraculo?*

Malchus.

*Vt contumax est, quamlibet caelis, tamen
Quid in furorem te rapiat, omnes sciunt.
Nostra profecto crescere inuidia cupis,
Rem comparare gloriamq; incommoda
Nostro, artibusq; vis potens fieri malis.
Nec decipis nos. ipse tete decipis.
Nec primus ista es fallere aggressus via.
Postremus utinam debitas paenas luas:
Aut potius animum in melius admonitu meo
Mutes: & auctor ut fuisti errantibus,
Mutatus auctor sis reuertendi in viam.
Vidi seueram ueste sanctimoniam
Præse ferentes, ut facile facerent fidem*

Animi

Animi modesti & simplicis, post artibus
 Vbi his honores comparassent & opes
 Nudare sensim ingenia: probitatem prius
 Bene simulatam propalam contemnere,
 Et frana veris moribus permettere.
 Quod si hac honorum tendis ad fastigia
 Rerum, imperitum fallit ignorantia.
 Non isto ad altam tramite itur gloriam,
 Ni me fecellit pessime non pessimus
 Magister usus, & senecta usus parens
 Fama, reiq^z consules melius tue,
 Si tuta potius appetas quam splendida.

Ioannes.

Si vera dico, recta facio, cur mihi
 Quisquam imperare debeat silentium?
 Sin falsa, doctus imperito id indica.

Malchus.

Horum pigebit, morte quam pennis lues.

Ioannes.

Isthac minare fata formidantibus.

Malchus.

Si viuo longum, faxo non letabere
 Hac contumacia. Scies quid sit senes
 Negligere, scribas iurgijs proscindere,
 Dictis rabinos prouocare procacibus,
 Et quando amicos nos habere negligis,
 Quid possit odium forte cognosces senum.

Chorus.

Adfusa qui se comparat,
 Nocturna vitat lumina.
 Odit faciem siccariis,
 Sui furoris consciam.
 Puer recusat pharmaca,
 Condita amaro absinthio,
 Abhorret a salubribus
 Vulnus resectum emplasmati,
 Occulta cui mentis mala,
 Secreta rodunt pectora,
 Huic est molesta veritas,
Quae cor reuelat turbidum.

At vos seueri hypocrite,
Quos fronte duros tetrica
Lucrum innat nefarium, ex
Errore vulgi creduli,
Quantum libet recondita
Calaueritis crimina,
Quanvis tegatur sordida
Sentimentis impia,
Vos vestra conscientia
Secreta rodens arguit,
Vos clausus intra viscera
Occultus exest carnifex,
Duro flagellans verbere.
O ter beatum & amplius,

Qui

Qui purus animi, ad indices

Non fit reus domesticos:

Clauso nec in p^recordijs

Tortore, semper vapular.

Malchus.

In rege nulla certa spes est, publicans

Suamq, cansam prodidit pr^ano ambitu,

Populo placere dum studet, dum gratia

Venatur auram, lenitatis imagine

Me plebis ira nixus est supponere:

Suasq voluit vindicare iniurias

Meo periclo. Nempe Baptista necem

Vi si videret aegrius ferre populum,

Populo paratus capite confestim meo

Litare. populus si tulisset leniter

Noue interemptum factionis principem,

Quod se vltus esset maxima cum gloria

Credi volebat, callide, sic exhibent

Alterna reges ciuium de sanguine

Spectacula sibi, & cede ludunt mutua,

Quodcunq, vulgus approbat sibi vendicant:

A se patratum pr^adicant: laudi sue

Nostri laboris arrogant industria,

Popularis aura si favoris flexerit

Secus ac putabant & petebant, transferunt:

Culpam in ministros: & criore innoxio

Animaq, vili crimen auctorunt suum,

44 GEOR. BVCHANANI

Supereft doloris sola nostri particeps
Regina, tigris orba ceu catulis furens,
Baptista thalami quod prioris fædera
Polluta coram rege non probauerit:
Palamq; vetitos lege damnarit toros
Cum uxore fratris. Flamma dum recens calet
Ira æstuans, turbida menti faces
Supponam: alamq; commodis sermonibus,
Atq; ecce sese in tempore offert commode.

Chorus.

Nunc flamma flamma, toxicum nunc toxicum
Accedit: instat ultimum periculum.

Malchus.

Regina salue splendidum gentis decus,
Et sola regni dignatanti culmine.

Regina.

Et turabine Malce, sed quid tristis es?

Malchus.

Idem quod animum ut arbitror pungit tuum.

Regina.

Fortasse, sed tu quid sit ede apertius?

Malchus.

Ecquid animo a quo fers dignitatem tuam
Sperni? per orbem sacro sanctam regum
Auctoritatem nominis vilescere?
Et sceptra vulgi subiici ludibrio?

Regina.

Regina.

Quid ergo faciam? quod remedium sit doce.

Malchus.

Iras & animis, & tuis nat alibus,
Thalamisq; dignas corde tandem concipe.

Regina.

Iandudum id actum est, rumpor ira, lachryma,
Obiurgo, clamo. Sed nec ira & lachrymis
Promoueo quicquam. verba venti dissipant.

Malchus.

Si auctoritate qua decet apud coniugem
Esse, inultas sic tuas iniurias
Tulisset, aut ut verius dicam, tuas?

Regina.

Studia ipse populi Malce cernis. Forfitan
Hac rex putauit posse pena spiritus
Acres retundi, & mitigari audaciam.

Malchus.

Tu si feroce spiritus coercitos
Putes latroni huic vinculis & carcere,
Erras. Ferarum sauit acris furor
Quas fracta fudit canea, quam quas deujs
Silua alta semper educavit montibus.
Quid liberatus non ager, cuius colit
Nunc vincla populus? pronocata accenditur,
Non mitigatur ira. contumelij
Elatius animus ad furorem impellitur.

Regina.

Quin lenietur potius hoc beneficio,
Quod qui perierat pertinacia sua,
Sit liberatus regia clementia.

Malchus.

Quod tu beneficium, ille putat iniuriam
Sesquicinctum quam solutum saepius
Per te meminicit. Reg. Asperū ingenium refers.

Malchus.

Id pene cunctis insitum est mortalibus,
Quod bene patraris gratia illico perit,
Quod male patraris nullus obliuiscitur,
Odere cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoria iuncta sunt maleficia.
Baptista quoties memor erit meriti tui,
Meminisse toties sceleris eum sui puta,
Se scelere credet non solutum, sed tuo
Animo nocentem, liberum prauo ambitu,
Pœnam remissam, in tempus iram suppressi.

Regina.

Ingenia saeua mitigat benignitas.

Malchus.

Longo quod usu in peius usque induruit,
Multo facilius fregeris quam flexeris.

Regina.

Quin ergo dubiam, quid sit è re præmones?

Mal-

Malchus.

Reddam expedita hæc facile si credas mihi.

Regina.

Modo præmoneto, nulla erit per me more.

Malchus.

Querendo, agendo, prouidendo, haud ocio

Res magna aguntur. Reg. Si nihil præmoneris

Querendo, agendo, prouidendo, non magis

Præstat quiesce, quam negocium ut tibi

Frustra facessas, & alijs sis risu.

Malchus.

Quod saepe vis non perficit, vincit labor.

Nec alta quercus icta subito sternitur:

Nec vertit aries bellicus primo impetu

Muros. frequenter que putaris perfici

Non posse, tempus expedit: que non potest

Plerumq; ratio, expugnat importunitas,

Proinde prensa: lacrymis misce preces:

Irasq; monitis: blanda dicta iurgyis,

Ambi maritum sedulo omnibus modis.

Occasiones usquequaq; amplectere.

Si peragi aperte res nequit, tendas dolos,

Quod spectat ad me, certa stat sententia

Nisi re peracta, neutquam desistere.

Chorus.

Tandem linor, & impyis

Accensus furys dolor

Vires saeuitiae sue
In vatem exeruit pium,
Illinc seu a calunnia
Diræ iuncta tyrannidi,
Pugnat fraude nefaria,
Hinc innoxia veritas
Nullo fulta satellite,
Spernit terrificas minas,
Tot telia petitur caput
Vnum. tot pariter doli
Intentant iuueni necem,
Ille ut tunsa furentibus
Ilex dura aquilonibus,
Aut rupes remeabili
Quam fluctu mare verberat,
Nullo concutitur metu.
O numen venerabile
Cunctis candida veritas!
Quam nec bellica vis metu
Nec fraus insidijs potest
Firmo pellere de gradu.
Sola non metuis graues
Fortuna instabilis vices.
Non obnoxia casibus
Vllis pectora robore
Armas insuperabili,
Et vita dominam e' necis

Parcarum itidem tam manum,
Nobis esse vetas granem.

Sed cesso watem conuenire, nuncio
Ut impleam aures omnium miserrimo.
Atque eccum ante ipsas carceris stantem fores.
Propago sanctis sanctior parentibus,
Et innocentiae una pristina fides,
Incolumentati dum tempus sinit tue,
Consule. Rabinus Malcus intentat dolos
Occulte. inops regina consilij furit,
Blanditur aula. rex suam sententiam
Dissimulat. alij vera missant dicere,
Iam tempus instat ultimi discriminis.

Ioannes.

Quid est pericli? Chor. mortis urget terminum.

Ioannes.

Hæc summa nobis imminentis est malum?

Chorus.

Quo nullum in hominem cadere possit amplius.

Ioannes.

Vt vis tyranni cesseret, ac dolus, feret
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Prae timendum, at innocentia optabilem.

Chorus.

At tu salutem negligas tuam licet,
Te ratio nostri tangat. istos spiritus
Paulum remitte, precibus animum regium.

Cyprianus

D

*Flecte. per amicos non inexorabilem
Spero futurum. Io. Sedulo nonne hoc ago?*

Chorus.

Vtinam tibi istam prebeat mentem Deus.

Ioannes.

*Nihil precari est opus. is animus iam diu est.
Explere properat rex meo iram sanguine.
Nec ego recuso. qui magis regem queam
Placare, quam quum volumus eadem & nolumus?*

Chorus.

*Bona verba. Io. Quid igitur mihi auctor es? duo
Reges utrinque facere pugnantia iubent:
Cælestis alter, misericors, clemens, bonus:
Terrenus alter, impotens ferox, malus.
Mortem minatur alter: alter me vetat
Mortem timere. Pollicetur præmium
Vim non timenti. Corpus alter perdere
Potest: at alter corpus una & spiritum
Torquere flamma poterit ineuitabili.
Hi quum repugnant, consule utri paream.*

Chorus.

*Placare nunquam postea Herodem datur,
Oblata si nunc prætereat occasio:
Dei sed ira semper est placabilis.*

Ioannes.

*Diuina quanto sequit ira lentius,
Hoc mota pænas exigit severius.*

Chorus.

Chorus.

*Sic fati spernis, quæ Deus mortalibus
Timenda voluit esse? nè ve corporis
Animiq; sanctum dirimeret consortium
Oblata temere causa, vinclo matuo
Amoris animum corpori connexit.*

Ioannes.

*Non sperno mortem: at morte momentanea
Fatio perennem: quem Deus lucis mihi
Concessit usum reddo repetenti libens.*

Chorus.

Itane relinquis orphanos parens tuos?

Ioannes.

Nu quā orphanus erit, qui Deum credit patrē.

Chorus.

*Nil te propinqui nil amitorum mouent
Lachrymae, impotenti quos tyranno deseris?*

Ioannes.

Non deserō, sed potius ab eis deseror.

*Namq; institutam ab initio mundi viam
In fati curro. Nempe lege hac nascimur,
Quicunq; lucis fruimur alma munere
Condito cunctos una cohibet, tendimus
In mortem: eo nos singuli ducunt dies,
Mortem esse pænam voluit improbis Deus,
Bonisq; portum: terminum longa via,
Ad longioris vite initium ianuam,*

D 3

Quae nos perennis splendidam ad lucis domum,
 Mittat renatos verius quam mortuos,
 De carcere hic est exitus mortalibus:
 Et ad carcentem morte vitam transitus,
 Hac uniuersus preiijt cætus patrum:
 Cuncti sequentur. quis ubi liquit carceres,
 Non cursor animo rapitur ad metam? freto
 Quis astuoso nocte tenebrosa vagus
 Portu recuset se quieto condere?
 Quis exul errans per peregrini soli
 Deserta testa, doleat in patriam cito
 Sese reuerti? laetus ergo tramite
 Decurso ad ipsam stare metam me puto.
 Iam prope peractæ liber è vita freto
 Prospicio terram, de peregrino solo
 Domum reuertor, optimum primum patrem
 Visurus: illum nempe patrem, qui solum
 Reuinxit undis: induit cælum solo:
 Regitq; certas mobilis cæli vices,
 Seruator, auctor, rector unus omnium,
 Cui cuncta viuunt viua iuxta ac mortua.
 Ut flamma sursum sponte voluit vortices,
 Vnde deorsum perpeti lapsu ruunt,
 Propriumq; pergit ire cuncta ad somitem,
 Iamdudum anhelat spiritus cælo editus,
 Rerum ad parentem lucis eternæ incolam,
 Quem contueri est vita, mors non cernere.

Non

Non si pruinis obstet horrens caucasus,
 Aer procellis, vnda tempestatibus
 Tractusq; nimis inuis caloribus
 Eo ire pergam? non tot ut videam duces,
 Reges, prophetas, iudices pios, via
 Rumpenda, vel si mille mortes obstruant?
 Ergo recluso corporis de carcere,
 Eo euolare spiritus liber cupit,
 Quo cunctus ibit orbis serius ocyus.
 Nam longa vita nil opinor aliud est,
 Quam lenta duro seruitus in carcere.
 O mors laboris una laxamen granis!
 O mors doloris portus, & mali quies!
 Notumq; paucis commodum mortalibus,
 Formido prauis, & bonis votum, tuo
 Sinu recepta naufragum hoc corpusculum,
 Et sempiterna duc quietis in domum,
 Quo non sequetur vis, dolus, calumnia.

Chorus.

O te beatum hac pectoris constantia!
 O nos misellos, quos iners animi metus,
 Felicitatis priuat hoc consortio!
 Quando igitur ipse quod opus est facto tenes,
 Salve valeq; sempiternum dicimus.
 Quam discors hominum tramite dispari
 Versat lis animos? non metuit mori
 Qui nil commeruit, qui meruit mori,

Si vanis leuiter mors crepuit minis,
 Exanguis trepidat degeneri metu,
Quam mortem fugiunt grauiter improbi.
 Per flammas, per aquas, saxaq^z denia,
 Tam mortis cupidi præcipitant boni
 Illustres animas dura per omnia.
 Nempe ignota malis commoda mors habet.
 Et fati comes est vita beatior:
 Nec toti morimur: sed melior rogos
 Nostri pars auidos spernit, & athera
 Sublimis patrium scandit: & igneos
 Inter cælicolas certa animas manet
 Sedes innocuas. at male consciens
 Manes exagitant sulfureo in lacu
 Crinitæ colubris Eumenides nigris,
 Et ieuna auidi guttura cerberi,
 Et nunquam saturi copia Tantali.
 Hinc formido malis: Hinc bona spes bonis.
 Et vita fragilis prodiga pectora
 Dum vitam properant infragilem sequi,
 O Syren magicis illecebris potens,
 Et fallacis amans vita fugax boni,
 Tu nobis teneris blanditys mali
 Vicinum effugium claudis: & obstruis
 Portum perpetue pacis amabilem:
 Nullus terror ubi martius increpat:
 Nec rauco reboant, classica murmure,

Net

Nec pirata rapax equora territat:
Nec latro tacitum trux nemus obsidet:
Nec sceptri misera prædo cupidine
Insanus populis exitium creat:
Nec Felix placido solus ut ocio
Torpescat, tenues cladibus obruit:
Nec viles animas qui miserabilis
Vulgi pro titulis mutet in anibus,
Sed tranquilla quies, almaq; faustitas,
Et simplex probitas omnia possidet.
Et ferri in tenebras indocilis dies:
Et vita alterius nescia funeris:
Et luctus queruli nescia gaudia.
O dulce hospitium corporeæ domus !
Et vita nimium carcer amabilis
Iam tandem magicis exue nexibus
Mentem cæligenam, quam patriæ sua
Oblitam gremio amplectoris ebriam
Lethe somniferæ deside toxicō,
Et letam thalami degeneris iugo.
O fallax luti regmen amiculi,
Vanescit in cineres rursum abiens tuos !
Ut rursus patrio redditamens polo,
Puri se radijs luminis expleat.
Et te pestiferis morte laboribus,
Et mentem anxiferis solue molestijs.

D. 229

Regina.

Phariseus igitur spem fecellit : rex pari
 Se vanitate pariter & me prodidit.
 Vulgi loquacis dum timet rumusculos.
 Formido misere, nata quid rerum gerat.
 Saltationis nuper in coniuicio
 Cui rex frequenti præmium sponsonderat
 Quodcunq; peteret. illa Baptiste caput
 In lance pepigit se petituram, & feret,
 Feret profecto, nisi parum notus mihi
 Sit regis animus. Liber inuidia, necis
 In me odia populi vertet ut reor libens,
 Et ego peracta re, libenter id feram.
 Odium ultionis gaudio, maculam lucro
 Pensabo, turpe est esse atrocem fæminam.
 Turpe : nisi reges esse multos, turpius
 Foret. Sed ambo proferunt pedem domo
 Rex & Puella. quo propior est spes, metus
 Hoc grauius urit, cuncta fortunet Deus.

Herodes, Puella, Regina.

Deliberatum quid rogares iam tibi
 Satis videtur? Puel. sic satis, si quidem satis
 Promissa regum certa sint, & regia.

Herodes.

Ne metue firma : testibus coram, fide
 Sancita, regni posce dimidium mei,
 Vel si quid animo carius regno est tuo,

Feres.

Feres. volentem nulla vis auerterit.

Puella.

Istud brevi iam quale sit videbimus.

Herodes.

Iam posce, certum est. Pucl. nil opus regno tuo
Mihi est, quod aequè, rege te, meum reor,
Ac si ipsa teneam. rem facilem & aequam peto.

Herodes.

Non ego, sed ipsa ne feras tibi in mora es.

Puella.

Da in hac recisum lance Baptista caput.

Herodes.

Quod verbum ab ore temere tibi virgo excidit?

Puella.

Non temere. Her. donum virginis indecēs petis.

Puella.

Non indecorum est facinus hostem perdere.

Herodes.

Hic igitur ira dignus hostis regia est?

Puella.

Is dignus ira est, scelere qui hanc meruit suo.

Herodes.

Quod nunc remedium plebis odio reperiam?

Puella.

Parere populi est, imperare regium.

Herodes.

Æqua imperare regium est. Pu. quod iniquū erat

Prius imperando facere rex equum potest.
Herodes.

At imperandi lex facit regi modum.
Puella.

*Si principi quod placuit est ius, iam modum
Non regibus lex, legibus sed rex facit.*

Herodes.

Pro rege fama me tyrannum perferet.
Puella.

At sceptra metuit. Her. Metuit: & garrit tamē.
Puella.

Compescē ferro. Her. Regna male seruat metus.
Puella.

Et regna vertit facile scelerum impunitas.
Herodes.

Securus est, quem ciuium seruat fides.
Puella.

*Necesse reges est timeri, diligi
Necesse non est. Her. Odia crudelem premunt.*
Puella.

In rege vulgo lenitas contemnitur.
Regina.

*Hec tota opinor tendit huc oratio,
Promissa vana ut effluant. Nondum mihi
Regum videre nosse que sint munera.
Si honesta credis esse regi & turpia,
Que honesta vulgus credit esse & turpia,*

Fallo-

Falleris: amici, proximi, sacer, gener,
 Fratres, sorores, ciuii, hostis pauperum
 Sunt vincla: vanare gibis vocabula.
 Diadema quisquis induit capiti semel,
 Vulgaris omnes ponat officij gradus.
 Nil arbitretur turpe, quod regi utile.
 Nullum indecorum facinus esse existimet,
 Suæ salutis quod facit causa. Salus
 A rege populi pendet, igitur consulit
 Populi saluti, quisquis in regem est pius.
 Tantum sanguis huius erit homunculi,
 Ut tu diebus sollicitus ac noctibus,
 Non conquiescas? deme nobis hunc metum,
 Scepbris pudorem, vastitatem mænibus,
 Armis rapinas, ciicum bellum omnibus,
 Statuere magno oportet exemplo & novo,
 Ut sacrosancta regna sint mortalibus.
 Scelus patrauit: scelere pessum eat suo.
 Si nil patrauit coniugi pereat tua.
 Da coniugi hostem. coniugem si negligis,
 Promissa redde filia rex & parens.

Herodes.

Promissa certum est optima reddere fide,
 At illa si me consulet sapientius
 Optabit. Reg. At si consulet me, ne tua
 Consilia mutet. Her. Itane? sic ne oportuit
 Intrasse temere? sic puella me meam

*Obstringere fidem? sic salutem, regnum, opes,
Vitam, necemq; fæmina committere?*

Regina.

Promissa regum, certa firmet veritas.

Herodes.

*Quando negare non licet, quod modo licet,
Admoneo rursum, & oro nequid sanguine,
Sexuq; vestro & regio culmine parum
Dignum, patrare cogat iracundia.*

Regina.

Hec mitte, nostra linque cura cetera.

Herodes.

*De vate si quid statueritis durius,
Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.*

Regina.

*Iam vindicata dignitas est regia,
Ne pateat ulli in posterum ludibrio,
Iam faxo populus peruicax de regibus
Loqui modeste, vel malo discat suo:
Et siue reges aequa, iniqua ve imperent,
Æ quo ferenda populus animo omnia putet.*

Chorus.

*Danidis regnum, Solymaq; turre,
Et locupletis Solomonis arces
Vnde tam dirus furor in prophetas?
Sanguinis iusti sitis unde saeu?
Quam decet normam pietatis esse,*

Vnicum

*Vnicum est vita specimen scelestæ.
Furta, vis, cædes, dolus, & rapina
Sunt tua tirocinium palestre.
Non sacerdoti pietas nefandis
Fraudsbus suadet cohibere dextras,
Cultor idoli populus reliquit
Omnium rerum dominum & parentem.
Pro Deo lignum colitur, lapisq.,
His calent aera vitulis & agnis.
Et sua dextra simulachra adorat
Artifex: vitam sine lege truncum
Poscit, a muto eloquim precatur,
Pauperi diues, dominus ministro
Supplicat: ritus pereunt vetusti,
Te prophetarum crux innocentum
Iudicis magni rapit ad tribunal,
Pauperes clamant, vidueq; cælum
Questibus implent.
Ergo te iuste manet vltionis
Pœna, non mendax nisi fallor augur.
Namq; qui fastus premit insolentes
Arbiter cæli, maris, atq; terræ
Spectat ex alto, lachrymasq; plebis,
Et preces tristes meminit, manuq;
Vindice infandi sceleris propinquas
Exiget pœnas, quibus intumescis
Insolens victor tibi vertet arces.*

Barbarus miles tua possidebit
 Prædia: externo domino refundet
 Vinitior fructus tuus: alta qua nunc
 Surgit in cælum solomontis ædes
 Exterus messem faciet colonus,
 Ergo dum præbet tibi pœnitendi
 Numinis favor spatum, relictis
 Turpiter vita vitijs peractæ,
 Exteri ritus simulachra pelle,
 Et sitim fraterni auidam cruxis,
 Et famem argenti cohibe profanam,
 Sed nec exactæ male pœnitebit
 Te tuæ vita, neq; sacra ab æde
 Exteri ritus simulachra pelles,
 Nec sitim fraterni auidam cruxis,
 Nec famem argenti fugies profanam.
 Ergo te pestis vitiosa carpet:
 Te famæ, bellum, macies, egestas
 Opprimet, donec merito rependes
 Sanguine penas.

Nuncius, Chorus.

Quis indicabit ubi reperiam gentium
Comites propheta nuncium ut tristem feram?

Chorus.

Nisi forte properas, siste paulisper gradum.
 Eloquere paucis. scire quid feras iurat.

Nuncius.

AB

At non iunabit scisse, scire quod cupis.

Chorus.

Ut ut se habent res, ne moram inuide brenem.

Nuncius.

Scisti puella ab rege quid petinerit.

Chorus.

In lance vatis sibi caput cæsum dari.

Nuncius.

In lance vatis abstulit cæsum caput.

Chorus.

*O facinus atrox! ille cælestis vigor,
Decusq; vultus morte tristi emarcit.
Et ora nuper plena sacro munine
Clausit perenni dira vis silentio.*

Nuncius.

Quid fles? inanes mitte questus fundere.

Chorus.

Quum flenda videam & audiam, flendā nego.

Nuncius.

*Si flenda mors est, mortuos illi fleant
Quorum sepulta spes iacent cum corpore,
Qui post soporis terminum breuissimi
Reditura membra non putant: & alteram
Superesse vitam. Mortuos miseri fleant,
Miserosq; tantum. Neminem facere potest
Fortuna miserum: similis insonem licet
Sontemq; maneat terminus vita, tamen*

Male morietur nemo, qui vixit bene:
 De genere miseros exitus si iudices,
 Miseros putabis tot patres sanctos, quibus
 Crux, ensis, unda, flamma clausit spiritum.
 Nam veritatis qui satelles occidit
 Pro religione, patria, legibus,
 Omnibus illum prosequi bonis decet,
 Votisq; vita poscere similem exitum.

Chorus.

Vere profecto es elocutus omnia,
 At nos opinio, quos & errore strahunt
 Dum fata fugimus, fata stulti incurrimus.
 Ignis pepercit, unda mergit, aëris
 Vis pestilentis aquori creptum necat.
 Bello superstes tabidus morbo perit.
 Differre, non vitare fata dat Deus,
 Et fæneramur mortis iudicis manus
 Morbis, periclis, luctibus, molestijs
 Nec longa vita est aliud, ac longi mali
 Cathena, mortis nexa ad usque terminum
 Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
 Seruire miseri nos putamus: exitum
 Quam scrututem potius exhorrescimus.

F I N I S.

